

พบศาสนา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตอนเช้าพวกนั้นเขาฟัง เขาว่าดีมาก แต่กับพวกโยมนี่ เราคิดว่า บางทีโยมจะไม่ค่อยเข้าใจ พุคอย่างนี้หาว่าดูถูก เดียวจะอธิบายให้ฟังว่า ทำไมถึงพูดงี้ เราพูดอย่างนี้ปั๊บ เดียวเราจะอธิบาย เพราะมันบางทีมีพวกโยมมา เกลื่อน มันชวนๆ กันมาก็จะพูดกันอย่างนั้นละ ให้พร้อมก่อน รอนิดหนึ่ง ธรรมคาถาธรรมฐานเขาต้องให้นั่ง มันเหมือนคลื่นงี้ ถ้ามันตรงคลื่นมันจะชัด ถ้าลมมันพัดคลื่นมันจะไม่ดี จิตของคนเนี่ย คนปฏิบัติเขาจะเน้นกันตรงนี้ ใ้มันแบบว่าตลอดเลย

ส่วนใหญ่เราคิดกันแล้วเราจะติชมลุมกันเองเรื่องศาสนานี้ เราจะติชมลุมกันเองว่าเราเข้าใจ พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง พระพุทธเจ้าสอนเรื่องความว่าง แต่เข้าใจผิดหมดเลย พระพุทธเจ้าสอนเรื่องความว่าง ว่างของใคร ถ้าพูดเรื่องความว่าง อวากมันว่างอยู่แล้ว ในภษณะในโอ่ง ในไหมันว่างอยู่แล้ว ความว่างนี้มีประโยชน์กับใคร ความว่างหมายถึงจิตที่มันทุกข์ มันทุกข์เนี่ย แล้วมันปล่อยวางได้ มันว่างได้ แต่จิตมันจะปล่อยวางได้อย่างไร จิตจะปล่อยวางไม่ได้เลย แล้วจิตมันจะปล่อยวางได้ มันต้องมีเหตุมีผล มันถึงจะปล่อยวางได้ แล้วทุกคนจะคิดเลยละ บอกว่านี่พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง เราเป็นคนดีแล้วนี่ เป็นคนดีหมดเลย

มีอยู่ทีหนึ่งเราอยู่ที่โพธารามเขาเป็นรัฐมนตรี แล้วเขาเป็นเพื่อนนักเรียนชั้นเดียวกับพวกลูกศิษย์เรา แล้วเขามาหาเราบ่อยมาก เขานิมนต์เราไปเทศน์ที่กระทรวงศึกษา เขานิมนต์ไปเลย เราก็ขอเขาเลย ขอนิมนต์ไปเทศน์ที่กระทรวงศึกษา เราขอกลับ บอกขอไม่ไป ขอไม่ไปเพราะอะไรรู้ไหม ขอไม่ไปเพราะความเข้าใจว่า ดีของใครงี้ ถ้าดีของใคร แล้วเราไปพูด แล้วเราเป็นพระเด็กๆ แล้วเป็นพระที่ไม่มีใครรู้เรื่อง ไปถึงแล้วบอกคนนั้นผิด คนนี้ผิด เขาจะยอมรับได้อย่างไร เขายอมรับไม่ได้หรอก แต่มันต้องสร้างศักยภาพของตัวเองขึ้นมาก่อน

เมื่อก่อนเราอยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านบอกเลย เด็กรู้เด็กก็พูดได้ ผู้ใหญ่รู้ผู้ใหญ่ก็พูดได้ แต่เด็กไม่ควรพูด เพราะคำพูดของเด็กไม่มีน้ำหนัก คำพูดนี้ต้องให้เราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาก่อนถึงจะควรพูด มันเป็นเรื่องที่ควรและไม่ควรไป พอนิมน့်ไป เพราะนิมน့်จะให้ไปเทศน์กระทรวงศึกษา ไม่ไป มันต้องปล่อยให้กาลเวลามันมีโอกาสดักตัวของมัน แล้วนี่เขาพูดบอกความดีๆ เนี่ยความดีของใคร แล้วความดีของเราเนี่ยเราพูดบ่อยมากนะ ว่าความดีของมหาโจรเนี่ย มันเป็นคนดีของเขา เขาจะทำการคดโกงกันอยู่ เราไปบอกเขาเนี่ย มันเป็นภัยกับเราทันทีเลยนะ ก็เขาถือว่าเขาดีใช่ไหม ความดีของเขา

นี่ก็เหมือนกัน บอกศาสนาสอนถึงความว่าง ศาสนาสอนถึงความดี แต่ดีของใครล่ะ ถ้าดีของเราเนี่ยมันต้องมีศีลมีธรรม คำว่ามีศีลมีธรรมเนี่ย มันเป็นพฤติกรรมนะ อย่างโยมนี่นะพยายามกันเพื่อความสบาย ทุกคนปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ทั้งหมด แต่ความสุขของใคร ถ้าความสุขนะ เราคิดกันเองว่าเรามีบ้านหลังใหญ่ๆ มีทุกอย่างพร้อมหมดเลยจะมีความสุข ไม่จริงนะ ไม่จริง เราค่าน

เราอยู่โคนไม้ เราว่าเราสุขกว่าเยอะเลย เพราะอะไรรู้ไหม ถ้าพูดถึงวิทยาศาสตร์เลย เราไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย เรามีภคอยู่หลังหนึ่ง เรามีเครื่องอำนวยความสะดวก เราจะแขวนกลดที่ไหนก็ได้ เราจะไปที่ไหนก็ได้ เราจะไม่ต้องเดือดร้อนอะไรเลย แต่บ้านหลังใหญ่นั้นนะค่าใช้จ่ายเท่าไร ค่าดูแลรักษาเท่าไร แต่เราคิดกันอย่างนั้น แต่เรามีด้วยความสมควรกับสถานะเนาะ เราไม่ต้องไปทุกข์มาก เมื่อไม่ต้องไปทุกข์กับสิ่งนั้น ความสุขความทุกข์นั้นมันอยู่ที่ใจ ใจนั้นมันปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้นละ

ถ้าเราไปคิดอย่างนั้น เพราะเราจะบอกว่าทุกคนนะ มันมีลูกศิษย์มาหาบ่อย เมื่อก่อนนี้จะบอกว่า การประพฤติปฏิบัติของเขานี้ เขาบอกเขาปฏิบัติถูกต้อง เพราะมันเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ เราบอกมันผิดตรงที่เป็นวิทยาศาสตร์นี้แหละ เพราะวิทยาศาสตร์มันเป็นทฤษฎี ทฤษฎีนี้ทุกอย่างต้องทำตามทฤษฎีนี้ แต่ธรรมะของพระพุทธเจ้า มันเป็นธรรมะเหนือทฤษฎีเหนือทุกอย่าง เพราะตัวทฤษฎีนี้มันมีตัวแปร มีทุกอย่าง แล้วเรื่องของจิตนี้ มันมีพื้นฐานของจิต

คำว่าพื้นฐานของจิต อย่างเช่นอาหารหรือนิสัยนี้ คนเราจะไม่เหมือนกันสักคนหนึ่งเลย แล้วทำทุกอย่างให้เหมือนกัน แล้วทุกคนมันจะว่าดี มันเป็นไปได้ไหม แต่ในระบบข้าราชการเราก็เห็นด้วยนะ ระบบระบบต่างๆ มันต้องมีไว้ เพราะบุคคลกับ

ระบบ ระบบสำคัญกว่า แต่ในการประพจน์ปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย ระบบนั้นนะ เข้าถึงธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ได้ โอนส์ไคน์บอกไว้เลย โอนส์ไคน์บอกว่า ถ้าเขามีโอกาสเลือกได้ เขาจะเลือกนับถือศาสนาพุทธ เพราะพุทธศาสนานี้มันเป็นวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ได้ แต่โอนส์ไคน์เขาก็ไม่ได้อะไรของเขาไปเลย เพราะนั่นเป็นทฤษฎี เขายังไม่ถึงเนื้อหาสาระเลย เราจะบอกว่าคุณค่าจริงๆ นี่มันอยู่ที่ใจ แต่คุณค่าอยู่ที่ใจนะ ถ้าเราไม่ถึงความจริง มันหลอกลวงกันได้ใช่ไหม ทุกคนว่าฉันมีความสุขนะ เนี่ยในหัวใจใครจะพิสูจน์ใครได้ละ แต่เวลาเรามีครูบาอาจารย์มันพิสูจน์กันได้ ของที่ไม่รู้ไม่เห็น พุดไม่ได้ ศาลาหลังนี้ถ้าคนที่ไม่เคยมานะ ต่างคนต่างจินตนาการก็พุดกันไป แต่ถ้าใครเคยมานั่งอยู่ที่ศาลาหลังนี้แล้ว กลับไปพุดถึงศาลาหลังนี้ด้วยกัน ถูกต้องทุกคน จิตของคนเคยเข้าไปสงบ จิตของคนเคยเข้าไปวิปัสสนา จิตของคนเข้าไปถึงเป้าหมาย มันพุดถึงสิ่งนั้นได้ถูกต้อง ถ้าพุดแล้วไม่ถูกต้อง มันพุดผิด เพราะคนรู้จริงมันมีอยู่ เนี่ยคนรู้จริงมีอยู่เห็นไหม

นี่ถ้าจิตใจ เรื่องของใจสำคัญกว่า สำคัญกว่าจริงๆ นะ เราจะอธิบายให้ฟังว่า สำคัญกว่า เพราะเวลาพวกเรานี้เราบอกว่าเราเป็นคนดีอยู่แล้ว เรามีความสุขอยู่แล้ว แรงตั้งใจปรารถนาของเราพร้อมมูลอยู่แล้ว เราไม่ต้องการสิ่งใดเลย เวลาพุดให้เราฟังนะ เราสังเวชมาก อันนั้นนะมันเป็นสมบัติสาธารณะ อย่างเช่น เราเนี่ยเรามีสมบัติมากเลย เราไม่มีทายาทเลย เวลาเราตายไปสมบัติเราไปไหน ตกเป็นของรัฐบาล เนี่ยมันเป็นสมบัติสาธารณะไง เราเอาไปไม่ได้ มันจะไปกับเราไม่ได้ ทุกอย่างไปกับเราไม่ได้ทั้งนั้น สิ่งที่เราหาอยู่นี้สมบัติสาธารณะ ไม่ใช่สมบัติของเราเลย

สมบัติของเราคือความดีความชั่วในใจต่างหาก เนี่ย สมบัติจริงมันอยู่ที่นี้ แล้วพอจิตตัวนี้มันข้ามพ้นดีและชั่วได้ อันนี้สมบัติแท้นะ เพราะการเกิดนี้พิสูจน์ไม่ได้หรอกว่าเวลาเกิดนี้เกิดมาจากไหน เราก็อ้างเกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ แต่ถ้าเป็นศาสนานะ ท้องพ่อท้องแม่พุดทางวิทยาศาสตร์นะ อย่างเช่นไข่ ต้องมีสเปิร์มในไข่ มีปฏิสนธิจิตถึงมากเกิด แล้วเวลาไม่มีปฏิสนธิพันธุต่างๆ แล้วไข่ที่มันขับทิ้งไป ในชีวิตเรานี้เท่าไร ไข่ใบหนึ่งก็ชีวิตหนึ่งเหมือนกันใช่ไหม ถ้าไข่ใบหนึ่งก็ชีวิตหนึ่ง ชีวิตนี้มาจากไหน เราก็ก่เกิดจากท้องพ่อท้องแม่ ไม่มีปฏิสนธิจิตมาสู่ปฏิสนธิในไข่ของมารดานั้น จะเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาได้อย่างไร

แล้วเกิดเป็นมนุษย์เนี่ย เวิร์กกรรมนะ เวิร์กกรรมปฏิสนธิจิตตัวนี้ไง ที่ว่าปฏิสนธิตัวนี้ ที่ว่ามาเกิดสมบัติของเรา สมบัติของเราเนี่ย เพราะมันมีคุณสมบัติของมัน เราใช้คำว่า พันธุกรรมทางจิต เขามีพันธุกรรมทางร่างกายนะ ถ้าพันธุกรรมทางจิตดีเรามีลูกมีเต้านี้ โอ๊ย ถ้าพันธุกรรมทางจิตเขาดีนะ โอ้โฮ ลูกคนนี้ดีกว่าพ่อแม่อีก แต่ถ้าพันธุกรรมทางจิต มันไม่ดีนะ พ่อแม่ทุกข์มากเลย โอ้แล้วโอ้อีก เอาใจแล้วเอาใจอีกก็ว่าพ่อแม่ไม่รัก มันอยู่ที่พันธุกรรมของเขา นี่ไงทางสุภาสิตเรอบอกว่า ลูกเราเลี้ยงได้แต่กาย เลี้ยงใจมันไม่ได้ แต่เวลามาวบวชขึ้นมา พ่อแม่ครูอาจารย์เห็นไหม พระเรานี้จะเป็นทั้งพ่อ ทั้งแม่ ทั้งครูบาอาจารย์ เพราะว่าพ่อแม่เนี่ยเลี้ยงร่างกาย ครูบาอาจารย์เลี้ยงจิตใจ จิตใจตัวนี้ถ้ามันพัฒนา นี่ สมบัติของเราอยู่

นี่สมบัติสาธารณะ สิ่งที่เราหาเนี่ยสมบัติสาธารณะ แต่สมบัติสาธารณะ มันก็อิงกับสมบัติจริงด้วย สมบัติจริงหมายถึงว่าจิตถ้ามันมีบารมีมา มันจะทำสิ่งใดนะ สังเกตได้บางคน ถึงเวลาแล้วโอกาสเหมาะสมจะสมคุณเขาตลอด เขาจะได้ตำแหน่งของเขาดีๆ ทั้งนั้นเลย บุญของเขาเนี่ย เขาส่งของเขาไปตลอดเลย เรานี้เกือบเป็นเกือบตาย แหกกันไป ไม่ค่อยได้เพราะเหตุใด มันเป็นต้นทุนใจ ต้นทุนจากบุญกรรมเนี่ย เป็นต้นทุนอันหนึ่ง แต่ทางโลกเขาไม่เชื่อ แล้วพิสูจน์ไม่ได้ แต่ถ้าทางปฏิบัติทางธรรมพิสูจน์ได้ เพราะอะไร เพราะเวลาปฏิบัติเนี่ย นั่งด้วยกันทั้งหมดเลย จิตของใคร ใครมีสติสัมปชัญญะได้ขนาดไหน ใครควบคุมจิตได้มากน้อยขนาดไหน แล้วจิตมันสงบ ได้มากได้น้อย มันหลากหลายนะ

มันมีพวกข้าราชการเขามาหาเรา เขาบอกว่า พระอย่างนี้ฝึกอย่างไร เขาอยากจะฝึกพระอย่างนี้ไง ฝึกพระขึ้นมานะ เรียบอกไม่ได้หรอก มันไม่ได้เพราะอะไร เพราะในการศึกษาเห็นไหม เวลาเข้าห้องเนี่ยให้จบหมดละ ไล่มันออกไปเลย ให้มันจบไป เพราะมันนั่งขวางเก้าอี้เรา แต่ในทางปฏิบัติ เราไม่มีสิทธิจะให้จบหรือไม่ให้จบ มันเป็นเรื่องที่เขาทำได้หรือทำไม่ได้ เราจะดูขนาดไหน เราจะส่งเสริมเขาขนาดไหน อาจารย์ทุกคนต้องการลูกศิษย์ดีทั้งนั้นละ อาจารย์นี้บริการทุกๆ อย่างหมดเลย แต่เขาก็ทำไม่ได้ เขาทำไม่ได้ เขาจะไปได้อย่างไร

มันก็ย้อนกลับมาที่บุญกรรมแล้ว นี่สมบัติส่วนตัว สมบัติส่วนตัวอีกอันหนึ่งนะ การภาวนาเขาเรียกว่าสุควิสัย สุควิสัยคือว่ามันเป็นไปไม่ได้เลย ฉะนั้นก็ปฏิบัติไปเพื่อจะเพิ่มบารมีอันนี้ แต่ถ้ามันมีอำนาจาสนาของมัน มันจะไปของมันได้ เนี่ยสมบัติส่วน

ตน การเสียสละ การทำบุญกุศลของเรา เนี่ยเรื่องของเรานะ เรื่องของโลก เราก็ต้องการว่าเราเกิดมาแล้วเนี่ย เราปรารถนาความสุข ปรารถนาความดีของเรา เราก็ชวนขวยทำความดีของเรา ครูบาอาจารย์ท่านสอนว่า ลืมสองตา ตาหนึ่งที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าพูดถึงมนุษย์แล้วนี่อริยทรัพย์ ธรรมดาของจิตนะ ถ้ามันไม่เกิดเป็นมนุษย์ มันก็ต้องเกิด แต่ไปเกิดเป็นอะไรล่ะ จิตนี้มันเหมือนพลังงาน มันไม่มีเว้นวรรค ไม่มีขาดช่วง มันจะไปของมันตลอด

ถ้าเรามาเกิดเป็นมนุษย์นี่นะ อย่างเรานี้เป็นมนุษย์อายุ เรา ๑๐๐ ปี มันจะอยู่กับเรา ๑๐๐ ปี พอ ๑๐๐ ปีนี้วาระเราจบ จิตนี้มันไปต่อ เรานี้ตายแล้ว แต่จิตนี้ไปต่อ เรา ยกตัวอย่างบ่อยมาก นาย ก ตายไปจิตไปเกิดเป็นนาย ข นาย ก ทำบาปทำกุศลต่างๆไว้เนี่ย เขาเป็นคนทำ เวลาเขาตายไปไปเกิดเป็นนาย ข นาย ข ได้รับผลบุญผลบาปนั้น แล้วนาย ก เกี่ยวอะไรกับ นาย ข ละ อ้าว นาย ข ไปเกี่ยวอะไรกับนาย ก นาย ก ทำไว้ แล้วไปเกิดเป็นนาย ข นาย ข ต้องรับกรรมทำไมล่ะ ไม่รับไม่ได้หรือ มันเป็นจิตดวงเดียวกัน จิตของนาย ก ตายไป นาย ข ยังไม่มี พอนาย ข ปฏิสนธิจิต เกิดออกมาพ่อแม่ถึงตั้งชื่อว่า นาย ข จิตนี้ดวงเดียว จิตดวงเดียวนี่วาระมันไม่มีเว้นวรรคใน มันต้องเกิดตลอดเวลา

นี่พอมารเกิดเป็นมนุษย์นี่ เกิดเป็นมนุษย์นี่อริยทรัพย์นะ ในศาสนาบอกการเกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก เราได้มนุษย์มานี้เราได้สมบัติมหาศาลเลย สมบัติที่เราเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าเราเกิดเป็นเทวดานะ เราเปรียบเทียบกับเราเป็นลูกเศรษฐี มหาเศรษฐี สุขทั้งชีวิตเลย เราไปเกิดนรกอเวจีนะ เหมือนเราเป็นลูกของทุกตะเจ็ญใจ ต้องทรมานตลอดชีวิตเลย แล้วเรามาเกิดในมนุษย์เห็นไหม จากเทวดากับนรกมาเกิดเป็นมนุษย์สมบัติ มันอิสระใน มันเป็นสมบัติกลาง เป็นมนุษย์เรามีอิสระ ถ้าเป็นเทวดาก็มีความสุขของเขาเป็นทิพย์หมด ถ้าเป็นนรกของเขา เขาก็ต้องโดนบังคับบัญชา ด้วยกรรมของเขาตลอด

พอเราเกิดมาเป็นมนุษย์นี่เห็นไหมอิสรภาพ ทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ แล้วมาศึกษาศาสนาเนี่ย ถ้าเรามาศึกษาศาสนาเห็นไหม มนุษย์สมบัตินี้เป็นอริยทรัพย์ เพราะมีจิต เพราะมีชีวิตถึงเป็นเจ้าของสมบัติทุกๆ อย่าง ที่โยมหามาได้ สิ่งที่มาหาสมบัติสาธารณะนี้ เราเป็นคนหา มันถึงเป็นประโยชน์กับเรา โลกนี้มีเพราะมีเรา และ

ถ้าเราตายไปโลกนี้มีหรือเปล่า มันก็มีอยู่อย่างนี้ แต่เพราะมีเรา เราถึงมีสิทธิสมบัติของเราที่เราจะใช้ได้ เราจะได้ประโยชน์ เราแสวงหามาด้วยความเป็นธรรม

เห็นไหม มนุษย์สมบัติเกิดมาแล้วไม่ให้เบียดเบียนกัน มีกฎหมายรองรับ สัตว์นะเวลาเขามันตายต่างๆ นี่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ผิดกฎหมาย ทำไมฆ่าคนถึงผิดกฎหมายละ นี่ใจอริยทรัพย์ ทรัพย์อันนี้ประเสริฐมาก เวลาครูบาอาจารย์ของเราปฏิบัติเห็นไหม ซึ่งในศาสนา เวลาใครบวชพระอุปัชฌาย์ต้องบอกเทศา โลมานขา พันตา ตโจ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่ถ้าวิปัสสนาทะลุ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง คนเราอยู่กันด้วยแค่นี้ ดัดพันกันด้วยหนัง ผิวนางแค่นี้ ถ้ามันพิจารณา ผม ขน เล็บ ทะลุเข้าไปเห็นไหม

ใจตัวนี้ที่มันอยู่อาศัยในมนุษย์นี้ มนุษย์มันมีกายกับใจ แล้วถ้าใจดวงนี้มันพิจารณาของมัน พิจารณาร่างกายเรานี้แหละ แล้วถ้ามันปล่อยร่างกายของเราขึ้นมา ร่างกายกับจิตนี้ ลองจับสิ เราอยู่ที่ไหน จิตอยู่ที่ไหน ทุกคนหาจิตไม่เจอเลย แต่ถ้าเวลาจิตมันสงบเข้ามาแล้ว มันวิปัสสนา ถ้ามันปล่อยออกมา ทั้งๆ ที่ของอยู่ด้วยกัน เหมือนขึ้นเดียวกัน เหมือนนะ เหมือนขึ้นเดียวกัน เหมือนจะไม่ใช่อันเดียวกัน แต่มันก็เหมือนเวลามันพิจารณาของมัน มันแยกออกจากกันได้

ถ้าแยกออกจากกันได้เห็นไหม ร่างกายของเราเนี่ย เราเข้าใจร่างกายของเราโดยธรรมชาติ เนี่ยสักกายทิฎฐิ ความเห็นผิดของร่างกาย ทรัพย์อันนี้ยังสำคัญเข้าไปใหญ่ เนี่ยภวานามยปัญญา ปัญญาในศาสนามี ๓ อย่าง สุตมยปัญญาคือการศึกษาเล่าเรียน จินตามยปัญญาเห็นไหม ระหว่างที่พัฒนาการของจิตที่มันจะเปลี่ยนขึ้นไป จนถึงที่สุดมันเป็นภวานามยปัญญา ภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภวานา แล้วถ้ามันวนเข้าไป มันชำระสิ่งที่ยึดติดนี้มันปล่อยได้ นี่อันนี้เห็นไหมพระอริยเจ้า

จากมนุษย์ปุถุชนนี่ เป็นกัลยาณปุถุชน เป็นโสดาบัน เป็นสกิทา เป็นอนาคา เวลาเทวดา อินทร์ พรหมนี้ เราไม่เชื่อหรือว่ามีเทวดา มีผี ทุกคนแทบไม่เชื่อเลย แต่กลัวผีทุกคนเลย ทุกคนกลัวผีเพราะจิตนี้มันมีข้อมูล เราเคยเกิดเคยตาย ในสิ่งที่เราเคยเป็นไปเนี่ย เราเคยเป็นอะไรไหม เราเคยเป็นนี่มันมีสัญญาข้อมูลอยู่กับจิต นี่สิ่งที่มันมีสัญญาข้อมูลอยู่กับจิตนี้ สิ่งนี้มันมีข้อมูลเราถึงตกใจกลัว สิ่งใดถ้าข้อมูลนั้นมันสัมผัสกับความรูสึกของเรา

แต่อริยทรัพย์นี้ แต่ทรัพย์ที่เป็นโสดาบันเราไม่เคยเจอ เราไม่รู้จักหรือ เรา
 คาคการณ์ไม่ได้หรือ แล้วเวลามันเป็นไปเห็นใหม่ มันเกิดขึ้นมาเพราะเรามีอริยทรัพย์
 นะ เรามีกายกับจิต แล้วเทวดานี้เขาไม่มีตรงนี้ เวลาเทวดา อินทร์ พรหม เขามาฟัง
 เทศน์ เพราะเขาต้องการให้บอกวิธีการ ที่เขาจะทำของเขาได้ ของเขามันไม่
 มี กระทบกระเทือนก็เพราะว่าความเห็นต่าง แต่ความเห็นต่างนี้ จิตได้สำนึกของพุทธ
 ศาสนาเห็นใหม่ ให้อภัยต่อกัน ให้เมตตาต่อกัน เนี่ยเราจะบอกว่าสังคมไทย มันตกผลึก
 เป็นวัฒนธรรมไป แล้วเรามาเกิดในวัฒนธรรมอย่างนี้ เรามีบุญกุศลมาก

ทีนี้เราไม่เห็นคุณค่าตรงนี้ไง คุณเวลาการท่องเที่ยวเห็นใหม่ ทำไมเราขาย
 วัฒนธรรมกัน ทำไมทางตะวันตกเขาอยากดู เพราะเขาไม่มี แต่ของเรามี พอของเรามี
 แล้วเนี่ย เราจะบอกว่าเราไม่ให้ใกล้เคียงกันค่า เรามีเพื่อนเป็นพระฝรั่งนะ เวลานั่งคุย
 กันเขาบอกเลย คนไทยนะ โทษนะ เขาพูดคำนี้จริงๆ เพื่อนกัน คนไทยนี่โง่ฉิบหาย มีง
 คุณสิ เพื่อนกัน เขาเป็นคนชาวสหรัฐ แล้วเขาศึกษาระยะ เขาบอกเขาอยากบวช เขา
 ต้องไปบวชที่อินเดีย เขาก็ไปบวชที่อินเดีย สมัยก่อนโน้นหลายสิบปีแล้ว ที่อินเดียนั้น
 พระสงฆ์ยังมีไม่มาก เขาบอกไปบวชอินเดียได้นี้ พระไม่มากไม่ครบสงฆ์บวชไม่ได้
 บวชได้เป็นแฉะ อยากบวชพระมาก แต่ก็อยากบวชพระมาก เขาบอกอยากบวชพระต้อง
 ไปลังกา เขาก็ไปบวชที่ลังกา พอบวชลังกาเสร็จ เขาอยากปฏิบัติมากเพราะเขาศึกษา
 ธรรมะ ถ้าเอ็งอยากปฏิบัติเอ็งต้องไปเมืองไทย พอมาถึงเมืองไทยนะเขาก็มาบวชซ้ำ
 เพราะเขาอยากอยู่กับหลวงตา ไปญัตติเข้าที่วัดบวรฯ เขาพูดกับเรานะ เอ็งดูคุณสิ ภูบวช
 มา ๓-๔ ประเทศ กว่าจะได้เป็นพระ

แล้วทำไมคนไทยมันอยู่ที่นี่ ทำไมมันไม่สนใจเลย นี่ฝรั่งพูดกับเรานะ เราฟังแล้ว
 อืม.. มันสะเทือนใจเรา แล้วสนิทกันมาก เขาจะชวนเราไปเที่ยว แบบว่ากลับไปเที่ยว
 บ้านเขา เราบอกว่าเราไม่ไป ยังไงเราก็ไม่ไป เพราะเราต้องการเอาตัวเราให้ได้ก่อน เรา
 ไม่ต้องการสิ่งที่โลกรับรู้ภายนอกเห็นใหม่ เนี่ยเขาไม่มี เขาแสวงหา แต่ของเรามี

เราจะบอกว่า เราจะต้องขอบคุณบุญคุณของชาวไทยเรา ที่สืบทอดกันมา แล้วเรา
 มาเกิดในพุทธศาสนา เวลาเทวดาเขาอวยพรกันนะ เวลาเขาจะตายนี้เขาบอกว่า ขอให้
 ได้เกิดเป็นมนุษย์เถิด แล้วพบพุทธศาสนา เพราะเทวดานี้เขาเป็นเทวดา เพราะเขา
 ทำบุญกุศลเขาไปเกิดเป็นเทวดา แต่ในศาสนาของเรานี้ เกิดเป็นชาวพุทธเกิดเห็นใหม่

แล้วพบพุทธศาสนา พุทธศาสนานี้ หลวงตาบอกว่า ศาสนาพุทธเหมือนหิ้งสรรพสินค้า
มีของมากมายเลย แล้วแต่คนที่จะมีต้นทุน ที่จะซื้อได้หรือสนใจได้แค่ไหน

แต่ชาวพุทธเราเห็นไหม ทำบุญยังไม่อยากทำ พูดประสาเราว่าไม่มีเวลา แล้ว
สังคมสังคมด้วย ทำให้พวกเราที่ศรัทธามั่นคลอนแคลน แต่ในหลักสัจจะความจริงนะ ที่
ไหนก็แล้วแต่มันต้องมีคนดีและคนชั่วปนกัน ฉะนั้นเราต้องคัดเลือกเอง ลูกศิษย์
เหมือนกันเรามีวัดอยู่ที่หัวหิน แม่จะเป็นแม่ แล้วลูกชายเป็นนายทหารในค่ายชนะ
รัชต์ เขาบอกเขาไม่เอาพระ เวลาเขาจัดงานประจำหน่วย ถึงเวลาจัดงานก็มีแต่พระ
ประธาน แล้วถึงเวลากราบเสร็จ เขาก็เลี้ยงฉลองกันเลย แม่ ตัดแม่ตัดลูกเลย พอตัดแม่
ตัดลูกนะ ลูกหัวหน้าหน่วยก็มาหาแม่ มาขอโทษแม่ พอขอโทษ แม่ก็พามาหาเรา แล้ว
แม่ก็บอก ลูก ให้อยู่ในหมู่สงฆ์ มันก็มีดีมีเลวปนกัน แต่ลูกก็ต้องเลือกสิ ไม่ใช่ลูกตัดทิ้ง
อย่างนี้เลย แม่รับไม่ได้ แม่รับสิ่งที่ลูกทำไม่ได้ ขอโทษแม่ใหญ่

นี่เราพูดถึงเห็นไหม ในความคิดแบบเราแบบโลก อะไรที่ไม่ดีเราก็ปฏิเสธไป
เลย แต่เรายังไม่ได้รู้เลยว่าดีหรือไม่ดีเลย แล้วดีดีมันดีของใคร ใช้อำนาจดีของใคร
สำคัญมากนะ เพราะเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ความดีนี่มันมีหลากหลายมาก เพราะ
อะไรู้ไหม มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด อย่างเช่นเราทำความดี เราทูลฐิमानะว่า
เราเป็นคนดีนะ เราจะไม่ทำดีมากไปกว่านี้ แล้วถ้าใครทำความดีมากไปกว่านี้ เราก็จะ
ไม่ยอมด้วย เขาเรียกมรรคหยาบ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามรรค อนาคามรรค
อรหัตตมรรค มันมรรคคนละชั้นไง

นี่ความดีของเรา มันยังจะมีดีไปกว่านี้อีก เราทำดีขนาดไหนนะ ถ้าคนอื่นพูด
ถึงความดีเราต้องพิจารณา เราต้องรับฟัง แล้วมาดูมาแก้ไขว่ามันจริงไม่จริง มันมี
คุณสมบัติแค่ไหน แล้วถ้าเราไม่ถึง คนที่อยู่สูงกว่าสามารถดึงคนที่ต่ำกว่าขึ้นมาได้ จิตที่
สูงกว่าสามารถดึงจิตที่ต่ำกว่าขึ้นมาได้ แล้วจิตสูงจิตต่ำไปวัดตรงไหน จิตสูงจิตต่ำมัน
วัดกันตรงไหน ง่ายนิดเดียวเลยเพราะปฏิบัติ

หลวงตาบอกไม่รู้พูดไม่ได้ พิจารณากายอย่างไร ถ้าพิจารณากายโดยความ
ถูกต้อง แล้วปฏิบัติถูกต้องนี้โสคาบัน แล้วพิจารณากายเข้าไปทำอย่างไร กายนอก กาย
ใน ถ้าบอกแค่นี้พระนิพพานแล้ว จิตได้ขั้นเดียว แล้วยึดติดของเขา แต่ถ้ามีครูบา

อาจารย์ให้ดึงออกมา ดึงออกมาถึงนั้นมันได้มาแล้ว มันเป็นคุณสมบัติของเรา แต่สิ่งที่มันควรจะได้มากกว่านี้ ยังมีอยู่ แล้วมีอยู่นี้วัดกันอย่างไร

พอพิจารณาภายในเข้าไปนี่ พอมันแยกออกไปอีกชั้นหนึ่งนี่ กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระเจกิส พอขึ้นจับกายได้อีกชั้นหนึ่งแล้ว มันจะเป็นการมาระแล้ว การมาระนี้จิตของเราอยู่ในโอหะ จิตของทุกๆ คนมันมีความพอใจในตัวมันเอง ความพอใจในตัวเองคือกำฉันทะ กำฉันทะไม่มีที่ตั้งสถานที่ สิ่งต่างๆ ก็เกิดขึ้นมาไม่ได้ ไม่มีความพอใจของตัวเอง ไม่มีสิ่งที่ตัวพอใจ ไม่มีฐาน ไม่มีอะไรสักอย่างเกิดขึ้นไม่ได้เลย ฐานตัวนี้เห็นไหม พอมันขึ้นมาฐานตัวนี้ปั๊บ พอทำลายกำฉันทะ พอทำลายการมาระ

โอหะ โอหะคือแรงดึงดูด จิตถ้ามันมีเชื้อไข แรงดึงดูด มันเกิดในการภพ คือจิตจะต้องเกิดอีก เนี่ยแรงดึงดูดเห็นไหม โลกนี้ทุกอย่างมันพ่นไปจากโลก แรงโน้มถ่วงมันจะดึงดูดกลับมาหมดเลย จิตก็เหมือนกัน ถ้ามันอยู่ในชั้นของโอหะนี้มันจะเกิดในโลก ในกามโลก รูปโลก อรูปโลก ในวิภวณ จิตที่เวียนตายเวียนเกิดนี้ เห็นชัดเจนมากนะ ถ้าไม่เห็นชัดเจน ว่าจิตดวงนี้มันเคยเกิดในสถานะใด มันมีคุณสมบัติอย่างไร มันอยู่ในวิภวณนี้อย่างไร แล้วมันพ่นออกไปอย่างไร

ถ้าไม่เห็นการเวียนว่ายตายเกิดในวิภวณ แล้วการพ่นออกวิภวณออกไป เนี่ย มันจะสิ้นกิเลสได้อย่างไร เนี่ยหลักการในศาสนา ถ้ามันข้ามกามโอหะ ทำลายกามโอหะ ทำลายตณนี้หมด ทำลายกำฉันทะ ทำลายการมาระทั้งหมด จิตนี้ว่างหมดเลย จิตเดิมแท้นี้ส่องใส ปฏิสนธิจิตตณนี้ คนเวลาจะเกิด จะตาย ถึงจำอดีตชาติไม่ได้

แต่ถ้าพูดถึงการภวานานะจำได้หมด เพราะในเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้ามีโปรแกรมเราอยู่ที่มัน มันต้องออกมาหมด จิตที่มันเกิดตาย มันมีผลของมันเอง มันมีประสบการณ์ของมันเอง มันอยู่ในข้อมูลในใจเรานี่เอง แล้วทำความเข้าใจเข้าไป ไปถึงข้อมูลของมันเนี่ย มันจะไม่แสดงออกมา มันเป็นไปได้ยังไง ไม่งั้นพันธุกรรมทางจิตมีมาได้ยังไง จิตของคนที่มีมันแตกต่างกันหลากหลาย มันเกิดมาจากไหน เนี่ยถ้ามันเข้าไปถึงข้อมูลของมัน มันแสดงออกมา โดยธรรมชาติของมัน

จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตส่องใสๆ เนี่ย เพราะจิตไม่ใช่ความคิด ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดมันเกิดดับ แต่ตัวความรู้สึกมีตลอดเวลา เห็นไหมจิตเดิมแท้นี้ส่องใส ไม่ใช่

ความคิดมันทั้งความคิดมาหมดแล้ว มันเป็นความผ่องใส แล้วตัวผ่องใสข้ามพ้นกิเลส เนี่ยหลักของศาสนา เนี่ยอริยสัจ หัวใจศาสนาอยู่ที่นี้ แล้วประพฤติปฏิบัติ นี่หัวใจศาสนานะ แต่สิ่งที่สัมผัสศาสนาคือหัวใจ หัวใจนี้สำคัญมาก

การศึกษาของเราเนี่ยศึกษาจากสมอง ลูกศิษย์นี้เป็นอาจารย์สอนอยู่จุฬาฯ มากหลายคน คีตกเตอร์หมดเลย แล้วเขาปฏิบัติเนี่ยเขามาพูดกับเรา หลวงพ่อ พุทฺธโรฯ นี่เขาไม่ใช้กันแล้ว เขาใช้ปัญญาเลย ปัญญาสายตรง เราก็ลูกศิษย์นะ พวกมันจบมาจากไหน พวกมันจบมาจากตะวันตกใช่ไหม แล้วตะวันตกมีพระพุทธเจ้าหรือเปล่า พระพุทธเจ้าไม่ต้องการปรารธนาปัญญาอย่างพวกนี้เลย ปัญญาอย่างที่เรามีการศึกษามาเนี่ย เขาเรียกว่ามันเป็นวิชาชีพ โลภียปัญญา

พระพุทธเจ้าต้องการปรารธนาโลกุตระปัญญา เพราะฉะนั้น คำว่าใช้ปัญญาไปเลยๆ นี่ มันใช้ปัญญาโดยจากข้อมูล โดยจากภพ ความคิดเกิดจากจิต ตัวจิตเป็นตัวภพเป็นสถานที่ ความคิดนี้มันต้องมีสถานที่ มันถึงแสดงความคิดออกมาได้ ฉะนั้นถ้าปัญญาออกมาเป็นโลภียปัญญานี้ มันออกมาจากกิเลสเพราะ ตัวภพเนี่ยเป็นตัวอวิชชา ตัวอวิชชา คือตัวมันไม่รู้จักตัวมันเอง พอตัวอวิชชาเหมือนคนเมานี้ คนเมาพูดคนเมาทำก็คือเมา จิตที่มันไม่รู้จักตัวมันเองก็คือเหมือนคนเมา พอมันพูดออกมามันก็เป็น โลภียปัญญา ใช่ไหม

แต่ถ้าเป็นโลกุตระปัญญา ต้องทำความสงบของจิตเข้ามาก่อน มาทำให้คนเมาหายเมาก่อน พอคนเมาเมานี้ ฐานตัวนี้ถูกต้องเนี่ย เวลามันออกไป มันจะเป็นโลกุตระปัญญา ฉะนั้นสิ่งที่เราใช้ปัญญาไปเลยๆ นี่ มันปัญญาคนเมา ปัญญาขี้เมา แต่ถ้าคนปัญญาขี้เมานี้มันจะทำอะไรถูกต้องได้ยังไง แต่พอกลับมาความสงบ พุทฺธโรฯ นี่ เขาไม่ใช้กันแล้ว เขาใช้แต่ปัญญาไปเลยเห็นไหม

เราบอกว่า ปัญญาอย่างนั้นมันเป็นวิชาชีพ วิชาชีพใช่ไหม ปัญญาสมองใช่ไหม ตรีภพในธรรมะพระพุทธเจ้านี้ ไม่ใช่วิชาชีพนี้ตรีภพด้วยธรรมะเลย แต่มันไปตรีกเรื่องธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ของเอ็ง ของเรายังไม่เกิด ความรู้จริงเรายังไม่มี เขาคิดลึกลับลึขี้เนี่ย เขาปรับตัว มีไปคู่เขามาเนี่ย แต่ถ้ามันเกิดกับเรามันเป็นจริงนะ เป็นจริงขึ้นมาเห็นไหม เพราะเราใจร้อนกัน เนี่ยปัญญาชนนะ เราเป็นปัญญาชนที่ว่าโลกเจริญๆ นี่ มันเจริญโดยโลก เจริญด้วยความร้อน

ดูการแข่งขันกันสิ เวลาเราออกไปทำงานนะ เราต้องแข่งขันกับเขา ในเรื่องการแข่งขันเราอยู่กับโลกแข่งขัน แต่เวลาเรากลับมาถึงบ้านเรา เรากลับมาถึงพักผ่อน ตรงนั้นต้องวางให้ได้ ถ้าวางให้ได้จะมีความสุขนะ หน้าที่การงานก็หน้าที่การงาน หลงตาสอนว่าคนเรามีสองตา ตาหนึ่งก็ทางโลก ตาหนึ่งก็ทางธรรม แต่ถ้าเราจะลืมสองตานี้ไป โลกหมดเลย มันเสียโอกาสการเกิดใจ ที่เราพูดกับพวกโยมนี่ เราเห็นพวกโยมนี้อย่างฝรั่งมันพูดว่า เป็นชาวพุทธให้เห็นคุณค่าของศาสนา คุณค่าของศาสนาไม่ใช่เสียสละทานอย่างเดียว การเสียสละทานเนี่ย มันเป็นการสอนอุบายที่ยอดเยี่ยมมาก เพราะโดยสัญชาตญาณของคน มันได้ของสิ่งใดมามันก็หวง โดยสัญชาตญาณของมนุษย์ทุกคนต้องหวง เราหามาเกือบตายเราจะให้เขาได้อย่างไร

แต่ในเมื่อเราเห็นคุณค่าว่าการเสียสละอย่างนี้ มันไปกระทบจิตของเรา ตัวที่มันหวงแทน ตัวที่มันสงวนของมันเนี่ย ให้มันเสียสละ ฝึกมัน ฝึกมัน พอฝึกมันจนเป็นความเคยชิน มีมากมีน้อยไม่สำคัญ เวลาเราจุดธูปไปตามบ้านนะ พวกลูกศิษย์เขาบอกเลย พระเขาบอกให้เสียสละๆ ทั้งนั้นล่ะ ก็พระมีหม้อวิเศษ เข้ามาก็เต็มบาตรๆ พวกหนูเนี่ยลำบากนำคูเลย เราบอกว่ามันไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าพูดอย่างนี้มันแบ่งว่าพระกับเรา

แต่ถ้าพูดถึงความจริง มันเป็นเรื่องจริงของจิตดวงนั้นที่ต้องฝึก ข้าวทัพทีเดียวนี้มีค่ามาก คนจนนี้ข้าวทัพทีเดียวมีค่ามาก เวลาหุงข้าว ข้าวปากหม้อเนี่ยเอามาใส่บาตรพระ เพราะอะไร เพราะมันฝึกใจใจ เสียสละเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ เข้ามาระดับบาตรๆ จนเป็นเรื่องเคยชินเหมือนสวดมนต์นี่ ถ้าใครสวดมนต์ทุกวันๆ ไม่สวดถือว่าไม่ทำอะไรนะ ดักบาตรทุกวันๆ เนี่ยมันฝึกจิต

ทาน ศีล ภาวนา มันเป็นอุบายของพระพุทธเจ้านะ โธ่ ดักบาตรๆ ตอนเช้าไม่เห็นหรือ ว่ามันล้นมาเท่าไร แต่เพราะอะไรล่ะ เพราะศรัทธาของเขา เพราะความพอใจของเขา สิ่งนี้เป็นสิทธิของเขา แล้วพระนี่มันเป็นที่ยอมรับ เราจะได้แย่งสิทธิของเขาได้ไหม เพียงแต่เราจะบริหารอย่างไรเท่านั้นเอง ว่าสิ่งที่เขามาทำบุญ เราจะบริหารอย่างไรให้มันสมดุล ให้มันไม่เสียหาย แต่มันสิทธิของเขา

นี่พระพุทธเจ้าวางไว้บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ถ้าเราเข้าใจตามสิทธิ์ ตามข้อมูล ตามทุกข์ตามสุขว่านั่นเลย ตามหัวใจที่มันเป็นจริง ทานเราเสียสละออกไป แล้วการเสียสละออกไปเนี่ยเราเสียสละเพื่อฝึกเรา แต่มันได้ประโยชน์ที่เห็น

ไหม พระไม่มีอาชีพ พระดำรงชีวิตด้วยปฐพีแข็ง พระดำรงชีวิตด้วยปฐพีแข็ง คือการ
บิณฑบาต การบิณฑบาต สัมมาอาชีวะบริสุทธิ์ผุดผ่องมาก

เราไปร้านอาหารลิ อาหารหมดก็ไม่ได้กิน ไปถึงแล้วเราไม่ได้ของก็ไม่ได้กิน แต่
ถ้าเราบิณฑบาตเนี่ยนะ มีไม่มีไม่สำคัญ เราไม่ได้ขอใคร นี่สัมมาอาชีวะ ถ้าเขามีเจตนา
บริสุทธิ์ เขาอยากทำบุญเขาอยากใส่บาตรเห็นไหม วันนี้อะไรใส่บาตร เนี่ยเพราะของ
เขา ถ้าไม่มีพระเขาทำบุญได้ไหม เขาทำบุญไม่ได้ เพราะมีพระไปรับของเขามา เขาถึง
ได้ทำบุญของเขา

แล้วพระนี่ฉันของเขาแล้ว ได้ของเขามาแล้วทำเพื่ออะไร ดำรงชีวิตๆ ไว้เพื่อทำไม
เพื่อประพฤติปฏิบัติ เนี่ยบริษัท ๔ เห็นไหม ศาสนานี้บริษัท ๔ จะตรวจสอบกันเอง
ไง ถ้าเรามาอยู่กับพระนี่ พระนี้อยู่บ้านเรา แล้วพระนี่ทำตัวเหลวไหลมากเกินไป เราจะใส่
บาตรไหม ถ้าพระนี้อยู่บ้านเรา แล้วทำตัวดีมากเกินไป โอ้โฮ เราก็อึ้งมากเกินไป เราก็อึ้ง
มากเกินไป นี่มันตรวจสอบกัน สังคมมันตรวจสอบกัน ตรวจสอบนี่เรื่องสังคมนะ เรื่อง
สังคมเป็นวัตถุ

แล้วเรื่องของหัวใจละ หัวใจเราได้ของเรา เราได้เสียสละ เราฝึกเราเสียสละ จิต
นี่ ทาน มันควรแก่การงาน คนเราเสียสละ คนเรามันไม่ตระหนี่ถี่เหนียวนี่ จิตมันเป็น
สาธารณะนะ อยู่กับหมู่คณะก็ดี อยู่กับสิ่งต่างๆ มันจะดีขึ้นมา แล้วถ้ามันได้ปฏิบัติ มัน
จะเป็นประโยชน์ของมันมาก นี่เป็นเรื่องส่วนบุคคลเรื่องของใจ

เรื่องของใจเรานะ ใจของเรา เรารักษามองเรา เราพัฒนาการของเราจะเป็น
ประโยชน์กับเรา ใจคนอื่นก็เรื่องของใจคนอื่น นี่เรื่องของศาสนา แล้วเราก็ดูมาพบมา
เป็นชาวพุทธ ถ้าเห็นคุณค่าของมันนะ ศาสนาไม่ใช่ของใครทั้งสิ้น ศาสนาเป็นของ
คู่ควรกับจิตใจมนุษย์ จิตใจเทวดา จิตใจสัตว์โลก อย่างวัตถุนี่วัตถุนั้นต้องเสื่อมสภาพ
หลวงตาบอกว่าคนต้องมั่งมีรุ่งเรือง เราอาศัยแค่เป็นรังนอนเท่านั้น เราไม่ได้เอาคุณงาม
ความดีจากมัน

คุณงามความดีเกิดจากจิตเรา แต่เป็นเพียงเครื่องอาศัย เครื่องแสดงออก ไม่ไป
ติดมัน ถ้าใครไปติดมันไปไม่รอด อย่างที่พูดเมื่อกี้นี้เห็นไหม เริ่มต้นเลยบ้านหลังใหญ่
นะ ผู้เราไม่ได้ก็แล้วกันละมั้ง อยู่โคนไม้ก็สุขกว่าเยอะเลย ภูไม่ต้องรับผิดชอบ ใครอยู่

หลังใหญ่เอาตามสบาย นี่ถ้าเรามีเป้าหมายอย่างนี้ เราไม่ห่อหุ้มเกินไป เราไม่มีไฟเผาใจมากเกินไป

ไฟของเรานี้แหละ ไฟในการทำงานของเรา เพื่อชีวิตเรา แต่อย่าให้มันเผาผลาญเรา คนไม่มีไฟไปทำงานได้อย่างไร มันต้องมีไฟ แต่ไฟที่ห่อหุ้มนั่นคือกิเลส แต่ไฟหน้าที่ไม่ใช่กิเลส คนเกิดมาต้องมีหน้าที่ ต้องมีหน้าที่ต้องมีการงานเอาตรงนี้ คืออย่าให้กิเลสมันสวมรอย ความคิดของคนมีอยู่แล้ว ล้างความจริงมันมีอยู่แล้ว แล้วกิเลสอาศัยตรงนี้แหละ อาศัยสิ่งที่เป็นความจำเป็นนี่แหละ แล้วมันออกหน้า เวลาพระพุทธเจ้าสิ้นกิเลสนะ มารเอยเธอเกิดจากความดำริของเรา บัดนี้เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดในหัวใจของเราอีกไม่ได้เลย ความดำริกับเจตนา ความคิดมันต้องดำริก่อน พอดำริมารก็เกิด มันเกิดมาพร้อมกับความตั้งใจออกมา แล้วมันก็เสริมเรามา

แต่ถ้าเราเป็นหน้าที่นะ คนเกิดมามีปากมีท้อง ตามธรรมเนียมบอกว่าเราเกิดมาเราเป็นญาติกันหมดเลย เป็นญาติกันโดยธรรม เพราะต้องกินต้องใช้ เป็นญาติกันเพราะมีหนึ่งปากหนึ่งท้องเหมือนกัน คนเกิดมาทุกคนมีหนึ่งปากและหนึ่งท้อง ทุกคนต้องแสวงหาทั้งนั้น แล้วบอกพระนี่เลี้ยงชีพด้วยปัสถ์ต่างๆ นี่ก็เป็นสิทธิของพระ呗 สิทธิ มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม ที่พระพุทธเจ้าวางระเบียบไว้

เรายังบอกเลยถ้าพระคนไหนล้มตัวเห็นไหม เราเป็นพระเขาไม่ศรัทธา เอ้า ก็มึงนุ่งกางเกงไปบิณฑบาตเขาจะใส่มึงไหม เราเชื่อพระพุทธเจ้า ไม่ได้เชื่อมึงนะ เชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ ถ้าเราเชื่อเนี่ยถึงว่าไม่ใช่ของใคร ผู้ที่ปฏิบัติได้ก็เป็นคนดีไป ผู้ที่ปฏิบัติไม่ได้ เขาก็ยังทำความดีอยู่ เขาก็มีโอกาไปข้างหน้า ของเราเราเป็นชาวพุทธ เราเห็นศาสนานี้เป็นคุณประโยชน์ แล้วเรานี้เห็นไหม

หมั่นสวดมนต์สวดพรอย่างน้อยๆ หลวงตาพูดบ่อยนะว่าพุทโธเนี่ย พุทโธๆ เนี่ยพลังงานนะ จิตเป็นพลังงานนะ ตอนนี่คิดถึงบ้านสิ คิดนี่กลับแล้ว ๔-๕ รอบ จิตเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุด แล้วเอามันอยู่ได้นะ มีความสุขมาก นี่คำว่าพุทโธนี่ พุทโธคำหนึ่ง จิตมันก็อยู่ที่พุทโธคำหนึ่ง พุทโธๆ จิตมันก็อยู่มากขึ้นๆ เห็นไหม นี่สิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุด แล้วให้มันอยู่นิ่งที่สุด พลังงานมันจะมีมากที่สุด มันจะชำระตัวมันเองได้ง่ายที่สุด

นี่คนไปบอกเดี๋ยวนี้ไม่ต้องภาวนา สมณะไม่ต้อง อะไรไม่ต้อง เราค้ำนมาก เราค้ำนมากเพราะอะไรรู้ไหม เราค้ำนมากเหมือนลูกศิษย์ลูกหาเรา หรือลูกหลานเรานี้บอกไม่ต้องเรียนหนังสือ ไม่ต้องทำอะไรเลย กูเลี้ยงมึงตลอดชีวิตเป็นไปได้อีกไหม มันเป็นไปได้ ไม่ได้ ไม่มีพุทธโธ จิตมึงไม่ตั้งมั่น มึงไม่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา จี้เมาทำอะไรไม่ได้ ธรรมเมามาไม่ใช่ธรรมะ ธรรมะต้องมีสัจจะ ธรรมะต้องมีความจริง ธรรมเมามันไม่ทำมันก็เมาอยู่แล้ว แล้วมันจะมาให้เราเมาอีกนะ ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ โทษนะ ไม่เชื่อมึงหรือกูเชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ แต่เขาบอกทางนั้นลัดสั้น ทางนั้นสะดวกสบาย สะดวกสบายของใคร เราจะบอกว่า มันเอากิเลสมาล่อกิเลสไป

โดยสัญชาตญาณของมนุษย์ กิเลสของทุกคน เขาก็ปรารถนาแต่ความสะดวกสบายอยู่แล้ว แล้วเขาก็ไปเอาความสะดวกสบายนั้นมาล่อ จริงๆ แล้วไม่ใช่หรือ จะสะดวกสบายขนาดไหน มีต้นทุนทั้งนั้นล่ะ ชีวิตเราก็มียุติ มีต้นทุนนะ ไม่ได้สร้างบุญกุศลมา ไม่ได้สร้างอะไรมา ทำไมคนเกิดมาอายุสั้น อายุยืน คนเกิดมามีความสะดวกสบาย คนเกิดมาต้องปากกัดตีนถีบ

แม้แต่พระก็เหมือนกัน ปฏิบัติง่าย ปฏิบัติยาก พระองค์ไหนปฏิบัติแล้ว ต้องกระเสือกกระสนไป พระองค์ไหนปฏิบัติแล้ว โอ้โฮ คล่องตัวมาก ต้นทุนของเขา เราจะไปเปรียบเทียบได้ยังไง ก็ต้นทุนของเขา นี่นั่งอยู่ที่นี่ ก็ต้นทุนของส่วนตัวทั้งนั้นล่ะ แล้วจะไปเคียดแค้นร้อนใจทำไม นี่ธรรมะมันทำให้เราสงบเห็นไหม ก็ต้นทุนของเขา นี่ต้นทุนของเรามีแค่นี้ มีแค่นี้ก็ต้องชวนขายของเรา

ธรรมะสอนอย่างนี้เห็นไหม แล้วพระพุทธเจ้าสอนให้เอาชนะตนเอง ชนะศึกใดหมั่นแสนคุณด้วยล้านนะ มีเวรมีกรรมกันหมด ผู้แพ้ก็ต้องมีความเจ็บช้ำน้ำใจ ผู้ชนะก็อีกเหิม เวนกรรมทั้งนั้นล่ะ แต่ชนะเราแล้วนะ เรามีมากมีน้อยเราก็เจือจาง มีน้อยก็ให้น้อย มีมากก็ให้มาก ไม่มีเราก็ช่วยตัวเองก่อน สังคมร่มเย็นเป็นสุขนะ ถ้าเห็นกับตรงนี้ แล้วบอกศาสนาสอนให้โลกไม่เจริญ ไม่จริง ศาสนาสอนให้โลกเจริญ ความเพียรชอบ พระพุทธเจ้าสอนให้มีความเพียรชอบ คนที่เป็นผู้บริหารก็ต้องมีคุณธรรมแล้วบริหารใช้ไหม ผู้นำก็มีความเพียรชอบ ทุกคนทำเพียรชอบ ทุกคนทำหน้าที่ถูกต้องดีงาม สุขมากนะ สังคมจะร่มเย็นเป็นสุขมาก

เรายังบอกว่า เราพูดบ่อย พวกเรามาเกิดนี้ คูสีย่างในหลวงเรานี้ ๖๐ กว่าปีนี้ ประเทศไทยนี้ จุ๊ๆ ผู้นำที่ดี ร่มโพธิ์ร่มไทรไง มันปกป้องพวกเราได้นะ ถ้าไม่มีใคร ปกป้องเรานะ ก็ดูประเทศข้างเคียง ประเทศข้างเคียงก็ชาวพุทธเหมือนกัน เขมรก็พุทธนะ เขาม่ากันทีนึงนะล้างเผ่าพันธุ์เลย พุทธเหมือนกัน

แต่ผู้นำร่มโพธิ์ร่มไทรไง เราเกิดได้ร่มโพธิ์ร่มไทรที่ไหน ถ้าคิดเป็นนะ ถ้าคิดเรื่องนี้ได้นะ มันจะซึ่งมากเลย เพราะว่าท่านก็สร้างคุณสมบัติของท่านมาเยอะมาก ถ้าไม่ได้สร้างมาเยอะ ผู้บริหารขึ้นเป็นนายก ๒ วัน ผมหาวเลย นี่บริหารมา ๖๐ ปี เป็นนายก ๒ วันเท่านั้นละ เกรียดตายแล้ว แล้วนี่เป็นอย่างนี้มา ๖๐ ปี คิดสิ ถ้าคิดอะไรเป็นนะ เราจะเห็นคุณค่า เราคิดแล้วเรามองแล้ว มันเห็นว่าบุญพาเกิด ชีวิตหนึ่งแล้วเราจะสร้างตัวเรานะ ทำความดีเพื่อเรา ประโยชน์เพื่อเรานะ เอวัง